

Kursbeskrivning

Organisation och förändring, 7,5 hp

Organization and Change, 7,5 ECTS

Höstterminen 2019
Kurskod PEG 220, PEG 210

VÄLKOMMEN TILL KURSEN ORGANISATION OCH FÖRÄNDRING!

I denna kursbeskrivning finner du övergripande information om kursens syfte, mål, innehåll, genomförande, examination och litteratur. I slutet av kursbeskrivningen finner du även en mer utförlig beskrivning av kursens examination.

Kursintroduktionen sker måndag den 2 september 2019 kl. 13.00 – 16.30 i Ahlmannsalen, Geovetenskapens hus. I samband därmed sker ett obligatoriskt upprop. *OBS! Meddela kursledningen om du inte kan närvara vid introduktionen. I annat fall riskerar du att förlora din plats.*

KURSENS SYFTE

Syftet med kursen är att du ska utveckla din kunskap om förändring i organisationer och din förmåga att analysera och granska pågående förändringsåtgärder utifrån olika teoretiska perspektiv.

Såväl företag som offentliga organisationer är idag utsatta för ett ständigt förändringstryck. Förändring är därför något som alla som arbetar i organisationer, ledare som anställda, påverkas av och måste förhålla sig till. Långt ifrån alla förändringsåtgärder är dock framgångsrika. Resultaten beror inte bara på förändringsstrategin i sig utan även på vilka förutsättningar som finns i organisationen att ta till sig förändringen. I kursen behandlas olika teoretiska perspektiv på förändring och på förutsättningar i organisationer för individer och hela organisationer att förändras och utvecklas. Ett viktigt inslag i kursen är att tillämpa perspektiven och teorierna genom att träffa en verklig organisation för att analysera ett pågående förändringsarbete.

KURSENS LÄRANDEMÅL

Efter genomgången kurs förväntas deltagarna kunna:

1. Beskriva olika teoretiska perspektiv på organisation och förändring och definiera centrala begrepp inom dessa perspektiv.
2. Analysera en verklig organisation och dess förändringsarbete utifrån ett teoretiskt perspektiv.
3. Relatera detta perspektiv till andra teoretiska perspektiv på organisation och förändring.
4. Visa ett kritiskt förhållningssätt i förhållande till teoretiska perspektiv och praktiskt fall.

KURSENS INNEHÅLL OCH GENOMFÖRANDE

Kursen inleds med en föreläsning utifrån ett planeringsperspektiv på förändring och dess centrala begrepp, teorier och modeller (Föreläsning 1). Därefter får ni träffa representanter från en av tre organisationer som presenterar den förändringssatsning de genomför. Ni väljer alltså en av dessa som fall att i en arbetsgrupp analysera utifrån kursens teorier och begrepp. Delta-gandet vid presentationen är obligatoriskt och då det fortsatta arbetet bygger på den information ni får vid mötet är det svårt att fortsätta kursen utan att då medverka. *Arbetsgrupperna* består av 4-5 studenter. Val av arbetsgrupp gör ni själva på Mondo, under Undervisningstillfällena – innan kursstart, när sidan öppnar innan kursstart. För att praktiskt underlätta arbetet föreslår vi att ni bildar arbetsgrupp med samma personer som i parallellkursen Vetenskaplig teori och metod II. Har du inte valt arbetsgrupp tilldelas du en vid kursintroduktionen.

Tillsammans bildar flera arbetsgrupper en *seminariegrupp* (grupp 1-3 i schemat) som har en gemensam organisation att analysera. Presentationen av den förändringssatsning ni valt utgör grunden för en första förändringsanalys som arbetsgruppen gör i form av en skriftlig delrapport. Rapporten ska utgå från ett planeringsperspektiv på förändring och fokuserar på att beskriva och analysera själva förändringssatsningen utifrån t ex dess drivkrafter, innehåll och omfattning. Rapporten presenteras och diskuteras sedan vid ett första seminarium (Seminarium I). Denna delrapport utgör ett utkast till en första del av den slutliga rapporten.

I ett andra steg flyttas fokus mot organisationer som arenor för pågående organisering och förändring, och mot människors föreställningar och tankar om förändringen. Detta inleds med en föreläsning ur ett organiseringsperspektiv på förändring (Föreläsning 2). Sedan besöks organisationen och din grupp får träffa personer som är involverade i förändringsarbetet. Studiebesöket är obligatoriskt och kan inte kompenseras med annan uppgift. I föreläsning 3 summeras och utvecklas förståelsen av de båda perspektiven och i tvärgrupper tar vi del av och inspireras av de andra seminariegruppernas analyser. Utifrån den information som erhöles vid studiebesöket skriver respektive grupp en andra del i sin förändringsanalys med utgångspunkt i ett organiseringsperspektiv. Denna del diskuteras sedan vid seminarium II.

Vidare finns två seminarier för dig som vill fördjupa din förståelse av litteraturen – ett litteraturseminarium och ett sammanfattande seminarium som bygger på deltagarnas frågor och inspel. Slutligen reviderar grupperna sina rapporter utifrån synpunkter på seminarierna och sammanställer dessa till en slutrapport som inkluderar en kritisk granskning av såväl organisationen och dess förändringsarbete som de teoretiska perspektiv som används i analyserna. Avslutningsvis presenteras och diskuteras rapporten med deltagare från den organisation du analyserat.

I kursen ingår även, som en individuell uppgift, att utveckla en självständigt vald problematik om förändring i organisationer. Du ska fritt välja ett tema som relaterar till förändring i organisationer att diskutera och analysera utifrån kursens teorier och begrepp (se nedan).

Arbetet i kursen bygger på ett aktivt kunskapsökande genom såväl litteraturstudier som en tydlig förankring i praktiken. En stor del av kursen bygger på arbete i grupp där var och en av deltagarna förväntas aktivt bidra till gruppens arbete. Det betyder att du måste avsätta tid för att träffas i din grupp mellan de schemalagda tillfällena! Att fysiskt träffas i arbetsgrupperna är troligen helt nödvändigt för ett bra resultat. Kurs-schemat återfinns i TimeEdit.

EXAMINATION

Kursen examineras kontinuerligt under kursens gång, genom två delrapporter från arbetsgrupperna som i sin tur bildar underlag för gruppens slutrapport samt en individuell hemskrivning. Examinationsuppgifterna beskrivs mer utförligt i slutet av kursbeskrivningen.

BETYGSKRITERIER

Betyg	1) Beskriver och redogör för perspektiv på organisation och förändring samt definierar centrala begrepp.	2) Analyserar en verklig organisation och dess förändringsarbete med hjälp av teoretiska begrepp och perspektiv.	3) Kritiskt granskar teoretiska perspektiv och praktiska fall.	4) Utvecklar en självständigt vald problematik om förändring i organisationer.
Lärandemål	1, 3	2, 3	4	1 - 4
A	Beskriver förändring i organisationer ur en sammanhållen teoretisk referensram, definierar centrala begrepp på ett relevant sätt och relaterar dessa till och jämför med andra perspektiv på förändring på ett relevant och initierat sätt med stöd av huvuddelen av kurslitteraturen.	Gör relevanta och initierade tolkningar av en organisation och dess förändringsarbete utifrån beskriven teoretisk referensram och gör komplexa analyser som skapar en tydlig och trovärdig helhet av tolkningarna.	Granskar den teoretiska referensramen, den studerade organisationen och dess förändringsarbete i sin helhet på ett relevant och initierat sätt, lyfter fram särskilt kritiska aspekter och utvecklar dessa.	Diskuterar kritiskt och analyserar ett självständigt valt tema på ett initierat och trovärdigt sätt genom att relatera det till olika teoretiska perspektiv och förmår utveckla temat och perspektiven i förhållande till varandra med stöd av huvuddelen av kurslitteraturen.
B	Beskriver förändring i organisationer och centrala begrepp på ett relevant sätt i en sammanhållen teoretisk referensram och relaterar den till andra perspektiv på förändring på ett godtagbart sätt med stöd av huvuddelen av kurslitteraturen.	Gör relevanta tolkningar av en organisation och dess förändringsarbete utifrån beskriven teoretisk referensram som visar på god teoretisk förståelse och viss komplexitet i tolkningen.	Granskar den teoretiska referensramen, den studerade organisationen och dess förändringsarbete i sin helhet och lyfter fram särskilt kritiska aspekter.	Diskuterar och analyserar ett självständigt valt tema genom att kritiskt granska och relatera det till olika teoretiska perspektiv och förmår utveckla temat med hjälp av perspektiven och huvuddelen av litteraturen.
C	Beskriver förändring i organisationer och centrala begrepp på ett relevant sätt i en delvis sammanhållen teoretisk referensram och gör vissa relevanta kopplingar till andra perspektiv på förändring.	Använder delvis vald teoretisk referensram på en organisation och dess förändringsarbete och visar viss komplexitet i tolkning.	Granskar den studerade organisationen och dess förändringsarbete på ett kritiskt sätt.	Analyserar ett självständigt valt tema, granskar det kritiskt och relaterar det på ett relevant sätt till ett teoretiskt perspektiv i sin helhet.
D	Beskriver förändring i organisationer och centrala begrepp på ett teoretiskt relevant sätt och relaterar dessa till begrepp inom andra perspektiv på ett delvis relevant sätt.	Använder delvis vald teoretisk referensram på en organisation och dess förändringsarbete och gör huvudsakligen relevanta tolkningar.	Granskar den studerade organisationen eller dess förändringsarbete på ett delvis kritiskt sätt.	Analyserar ett självständigt valt tema och relaterar det på ett godtagbart sätt till ett teoretiskt perspektiv i termer av relevanta begrepp.
E	Beskriver förändring i organisationer och centrala begrepp på ett delvis relevant sätt och relaterar dessa till andra perspektiv på ett delvis relevant sätt.	Använder delvis vald teoretisk referensram på delar av en organisations förändringsarbete och gör delvis relevanta tolkningar.	Granskar den studerade organisationen eller dess förändringsarbete på ett godtagbart kritiskt sätt.	Tar upp ett självständigt valt tema och relaterar det delvis till ett teoretiskt perspektiv i termer av delvis relevanta begrepp.
Fx	Beskriver inte förändring i organisationer och centrala begrepp på ett teoretiskt godtagbart sätt.	Använder inte vald teoretisk referensram eller gör inte relevanta tolkningar av en organisation och dess förändringsarbete.	Granskar inte teoretisk referensram och/ eller den studerade organisationen och dess förändringsarbete kritiskt.	Tar inte upp ett självständigt valt tema allt. relaterar det bristfälligt till något perspektiv på organisation och förändring.

BETYG:

För grupparbetet är det enbart slutrapporten som betygssätts med A – F. Delrapporterna är kurskrav som bedöms med godkänd eller icke godkänd. Det individuella arbetet betygssätts även det med A – F. För sammanlagt betyg på kursen görs en sammanvägning av betygen för respektive betygs-kriterium (se nedan). Kriterium 1 – 3 relaterar till grupparbetet och kriterium 4 till individuella arbetet. För att få minst slutbetyg E på kursen måste lärandemålen för såväl grupparbetet som det individuella arbetet vara uppfyllda. F och Fx är underkända betyg. Vid Fx erbjuds ett kompletteringstillfälle inom två veckor efter att kompletteringsuppgift har meddelats för att nå upp till betyget E.

	Betygskriterium 1	Betygskriterium 2	Betygskriterium 3	Betygskriterium 4	Slutbetyg
A	12	12	12	36	68-72
B	10	10	10	30	56-66
C	8	8	8	24	44-54
D	6	6	6	18	32-42
E	4	4	4	12	24-30
Fx	0	0	0	0	0
F	-	-	-	-	-

LÄRARE:

Pär Larsson
Susanne Andersson

e-post: par.larsson@edu.su.se
e-post: susanne.andersson@edu.su.se

LITTERATUR

Obligatorisk litteratur:

Jacobsen, D.I. (2019) *Organisationsförändringar och förändringsledarskap*. Lund: Studentlitteratur. (Även upplaga 2 från 2013 kan användas).

Larsson, P. & Löwstedt, J. (2014) *Strategier och förändringsmyter – Ett organiseringsperspektiv på skolutveckling och lärares arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Ericson, T. (2001) Sensemaking in organizations – towards a conceptual framework for understanding strategic change. *Scandinavian journal of Management*, vol. 17, s. 109 - 131.

Gioia, D.A. & Chittipeddi, K. (1991) Sensemaking and sensegiving in strategic change initiation. *Strategic management Journal*, Vol. 12, 433-448.

Hellgren, B. & Löwstedt, J. (1997) *Tankens företag*. Stockholm: Nerenius & Santérus förlag. Kapitel 8: Meningsfulla företag, s. 116-127 (pdf-fil på Mondo).

Weick, K & Quinn, R. E. (1999) Organizational Change and Development. *Annual Review of Psychology*, 50, 361-86.

Ytterligare artiklar kan tillkomma och presenteras vid kursstart.

Referenslitteratur

Strannegård, L. and Eriksson-Zetterquist, U. (2011) *Organisering*. Begreppbart. Malmö: Liber.

GRUPPEXAMINATION

Gruppexaminationen består av en förändringsanalys av ett verkligt fall som byggs upp i tre steg; utkast till analys ur ett planeringsperspektiv (delrapport 1), utkast till analys ur ett organiseringsperspektiv (delrapport 2) och en integrerande slutrapport. Utkasten behandlas vid seminarier och slutrapporten presenteras och diskuteras muntligt för representanter från den studerade organisationen vid ett avslutande seminarium.

GRUPPARBETE OCH UTKAST 1 EN ANALYS UR ETT PLANERINGSPERSPEKTIV PÅ FÖRÄNDRING

Varje arbetsgrupp analyserar en verklig organisations förändringsstrategi. Den första uppgiften är att beskriva och analysera förändringsstrategin utifrån valda teorier och begrepp relaterade till ett *planeringsperspektiv* på förändring. Syftet med denna uppgift är att du ska öva din förmåga att beskriva aspekter av förändring ur detta perspektiv och att tillämpa relevanta teorier, begrepp och modeller på en verklig organisation.

Varje seminariegrupp får besök av representanter från en av organisationerna. Till detta tillfälle ska ni förbereda frågor om förändringsstrategin; vad bör ni veta för att förstå förändringen och vilka frågor blir viktiga utifrån ert teoretiska perspektiv? Vid sidan om detta finns information på Internet om respektive organisation. För att ni ska kunna ställa bra frågor för er analys är det viktigt att ni har läst litteraturen.

I er analys utgår ni från någon eller några teorier eller begrepp ur ett planeringsperspektiv relaterade till förändringens drivkrafter, innehåll, omfattning och kontext som huvudsakligen tas upp i Jacobssons bok *Organisationsförändringar och förändringsledarskap* (huvudsakligen kap. 1 - 4). Fundera över hur förändring kan definieras, vad som driver den, vad den innebär och vad som ska förändras. Beskriv strategin och definiera organisationsförändring utifrån era valda utgångspunkter. Formulera gärna ett syfte för er analys, dvs vad ni vill förklara, förstå, beskriva, etc.

Sammanställ er analys i ett utkast till rapport och ladda upp den i er grupps mapp på Mondo senast den tid som anges i TimeEdit. Märk filen med "Grupp X Delrapport 1".

Utkastet får utformas relativt fritt. Det viktiga är innehållet, men det är ofta en stor hjälp om ni har formulerat en fråga som era analyser ska besvara *ur båda perspektiven*. På framsidan anger ni samtliga namn på de personer som deltagit i arbetet. Ange referenser till den litteratur ni använder er av och inkludera alltid en referenslista med samtliga skriftliga källor ni har använt. Undvik att referera till föreläsningarna. Det är ytterst angeläget att delrapporterna skickas enligt tidplanen för att samtliga seminariedeltagare skall hinna läsa de andra gruppernas delrapport. *Varje deltagare förväntas till **seminarium I** ha läst övriga gruppers rapport* och aktivt delta i diskussionen samt bidra med minst en kommentar/synpunkt på var och en av de övriga gruppernas rapporter som hjälper författarna att utveckla/förbättra sin analys och rapport. *Ni bör inte göra ert utkast längre än 6 A4 sidor.*

GRUPPARBETE OCH UTKAST 2

EN ANALYS UR ETT ORGANISERINGSPERSPEKTIV PÅ FÖRÄNDRING

I den andra gruppuppgiften analyseras förändringen ur ett *organiseringsperspektiv* som har fokus på medarbetares föreställningar och den ständigt pågående organiseringen i vardagsarbetet. Utgå från **föreläsning 2** samt litteraturen av Larsson & Löwstedt, de avsnitt i Jacobsens bok som knyter an till detta perspektiv och anvisade artiklar.

Ni gör studiebesök på er organisation och möter representanter som berättar hur de arbetar i organisationen och med förändringssatsningen. Ni kan ställa kompletterande frågor kring det ni hört tidigare. Analysera de berättelser ni får från organisationen utifrån perspektivets utgångspunkter och vad litteraturen säger. **Föreläsning 3** summerar och utvecklar perspektiven och i tvärgrupper har ni möjlighet att träna på analys ur respektive perspektiv.

Sammanställ er analys i ett utkast 2 och **ladda upp den i er grupps mapp på Mondo senast den tid som anges i TimeEdit**. Märk filen med "Grupp X Delrapport 2".

Samma instruktioner gäller här som för den första rapporten. Utkastet får utformas relativt fritt, men för att underlätta utformningen av den slutliga sammanslagna rapporten är det bra att utgå från samma fråga som ni hade i den första delrapporten. Definiera de begrepp ni använder. Ange på framsidan samtliga författare. Ange de källor ni använt i en referenslista. *Varje deltagare förväntas till **seminarium II** ha läst övriga gruppers rapport* och bidra med minst en kommentar på var och en som hjälper författarna att förbättra sin analys och rapport. *Ni bör inte göra ert utkast längre än 6 A4 sidor.*

SLUTRAPPORT OCH EXAMINATION AV GRUPPARBETE

Utifrån det som framkommit på seminarierna justerar gruppen sina texter samt kompletterar dem med en avslutande del som problematiserar organisationsförändringar inom den aktuella organisationen genom att integrera de båda perspektiven. Materialet sammanställs i en slutrapport där följande innehåll bör finnas med (men inte nödvändigtvis i denna ordning eller med dessa rubriker):

- *Framsida* – med titel och namn på samtliga personer som deltagit i gruppens arbete.
- *Syftet med rapporten* (dvs vad ni vill belysa, förklara, analysera etc.).
- *Kort beskrivning av organisationen och av förändringssatsningen*.
- *Teoretiska utgångspunkter* – perspektiven och valda teorier.
- *Analys ur ett planeringsperspektiv* – utifrån en justering av utkast 1.
- *Analys ur ett organiseringsperspektiv* – utifrån en justering av utkast 2. Alternativt att rapporten struktureras kring olika aspekter av förändringen som var och en i sig analyseras ur två olika perspektiv.
- *Avslutande reflektion* där ni knyter ihop era analyser och diskussioner kring den aktuella förändringssatsningen och drar slutsatser genom att kritiskt granska förändringssatsningen men också era teoretiska perspektiv och valda teorier.
- *Referenslista* – med redovisning av samtliga källor.

Gruppens slutrapport **skickas via mail till er seminarieledare senast den tid som anges i TimeEdit, samt att en i respektive grupp** laddar upp den i sin inlämningsmapp på Mondo. Rapporten skrivs med typsnitt Times New Roman, 12 punkter (eller motsvarande storlek), med 1,5 punkters radavstånd. *Ni bör inte göra er slutrapport längre än 15 A4 sidor, exklusive försida och referenslista.*

PRESENTATION OCH DISKUSSION AV SLUTRAPPORTER – OBLIGATORISK NÄRVARO

Avslutningsvis presenterar och diskuterar ni er slutrapport för representanter från den organisation ni har studerat, övriga seminariedeltagare samt respektive seminarieledare. **Detta utgör en muntlig examination där det är obligatorisk närvaro.** Gruppen förbereder en muntlig presentation med powerpoint-bilder som också delas ut till deltagarna. Exakt hur lång tid varje grupp har till förfogande bestämmer vi under hand. Medverkande representanter för organisationerna får vid redovisningen respektive arbetsgrupps rapport.

INDIVIDUELL EXAMINATION

I kursen ingår en individuell examinationsuppgift. Syftet är att du självständigt ska reflektera över en händelse, en situation eller en aspekt av en pågående eller genomförd förändring i en organisation med hjälp av kurslitteraturen och teoretiska perspektiv.

Du väljer själv ditt exempel, vilket ibland kan kännas svårt. Det kan vara något som du är särskilt intresserad av och som du vill förstå bättre, belysa, analysera eller diskutera med hjälp av perspektiv på organisation och förändring. Det kan med fördel vara något kring förändring i organisationer som du själv upplevt i ditt arbete, i en förening/klubb, i en idrottsförening, i skolan, osv. Men det kan även vara en förändring du läst om, hört talas om eller något någon berättat om. Föräldrar eller andra i din närhet kan kanske berätta om en förändring de upplevt i sitt arbetsliv. Det kan vara frågor relaterade till t ex medarbetares reaktioner på förändringen, ledarskapets roll, varför konflikter uppstod eller inte uppstod, drivkrafter bakom förändringen, förändringens genomförande, varför förändringen gick så bra eller dåligt, etc. Det kan vara något planerat eller en förändring som uppstått spontant. Men detta är bara några exempel. Enda begränsningen är att det inte ska vara exakt samma fråga eller resonemang som i gruppuppgiften. Med andra ord är det, naturligtvis, inte tillåtet att skriva av hela eller delar av meningar eller stycken av texten från grupprapporten (även i de fall enstaka ord är utbytta) till den egna individuella examinationen. Det räknas som plagiat och är inte tillåtet.

Välj en fråga som engagerar dig, som du är intresserad av att förstå bättre. Frågan måste dock relatera till någon form av förändring i en organisation och du ska förankra ditt resonemang i kurslitteraturen. Det behöver dock inte vara någon stor eller omfattande förändring. Det viktiga är att belysa och analysera ditt tema kritiskt med hjälp av litteraturen och teori.

Beskriv ditt exempel och vad du vill belysa/diskutera/analysera. Klargöra vilka teoretiska utgångspunkter du valt för din analys. Beskriv ditt teoretiska resonemang och definiera de begrepp som du använder. Använd valda teoretiska perspektiv och teorier/begrepp i din analys. Du bestämmer själv hur du vill utforma och strukturera texten, men den bör följa vedertagen praxis för en vetenskaplig text. Det betyder t ex att dina påståenden och slutsatser bör vara underbyggda med referenser till kurslitteraturen och att du definierar de begrepp du använder. Undvik att referera till föreläsningarna. Använd typsnitt Times New Roman 12 punkter (eller motsvarande storlek i annat typsnitt) och gärna 1,5 raders radavstånd men minst enkelt radavstånd. Du bör dock inte göra din uppsats längre än fem (5) A4 sidor exklusive försida och referenslista. *Den individuella examinationsuppgiften laddas upp i inlämningsmapp på Mondo enligt tidplanen i TimeEdit.*

Välkommen till kursen!

Pär & Susanne